

KESKKONNAMINISTEERIUM

Laura Uibopuu
Eesti Keskkonnaühenduste Koda
info@eko.org.ee

Teie 06.10.2021 nr 1-5/21/5186

Meie 02.11.2021 nr 15-4/21/4567-15

Tagasiside metsanduse arengukava 2030 keskkonnamõju strateegilise hindamise ja muude oluliste mõjude strateegilise hindamise (KSH) programmi kohta esitatud ettepanekutele

Austatud proua Uibopuu

Esitasite Keskkonnaministeeriumile „Metsanduse arengukava aastani 2030“ (edaspidi MAK) keskkonnamõju strateegilise hindamise ja muude oluliste mõjude strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi avalikustamise raames ettepanekuid KSH programmi kohta. Täname tehtud ettepanekute eest.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõikest 6 peab Keskkonnaministeerium saatma Teile keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta esitatud ettepanekute või vastuväidete arvesse võtmise selgituse või arvestamata jätmise põhjendused ning küsimustele vastused. Vastame koostöös MAK KSH programmi juhteksperdi ja eksperdirühmaga Teile alljärgnevalt.

Teie ettepanek: *Toome esmalt välja, et Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO) on esitanud oma kommentaarid MAK tööversioonile 10.06.2021, KSH programmi koostamise alusena on Keskkonnaministeeriumi kodulehel väljas aga MAK kavand seisuga 31.05.2021. See tähendab, et ei EKO ega teiste huvigruppide ettepanekute alusel ei ole MAK kavandit täiendatud enne KSH programmi koostamist. EKO ei ole ministeeriumilt oma 10.06.2021 saadetud kirjale siiani ka vastust saanud. EKO kirjas välja toodud MAK tööversiooni puudujäägid on märkimisväärsed ja meie hinnangul vajakuks tööversioon olulist täiendamist, et mitte öelda ümber tegemist. Leiame, et KSH programmi koostamine huvirühmade ettepanekute alusel täiendamata MAK tööversioonile on eksitav. Tööversiooni täiendamine võib tähendada olulisi muudatusi ka KSH programmis ja KSH enda hilisemas sisus, võrreldes praegu kavandatavaga. Seetõttu **teeme ettepaneku suunata KSH programm uuesti avalikustamisele peale seda, kui MAK kavandile seisuga 31.05.2021 huvigruppide poolt saadetud tagasiside on kavandis arvesse võetud.***

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Selgitame, et kuigi MAK-i uut versiooni ei ole avalikustatud, siis on seda oluliselt täiendatud võttes arvesse huvigruppide suurt tagasisidet. KSH juhteksperdi ja eksperdirühm on olnud muutustest MAK-i tööversioonis teadlikud ning nendega vajadusel arvestanud ka mõjude hindamise programmi koostamisel. MAK-i ja selle KSH koostamise protsess toimub paralleelselt, mistõttu täiendatakse mõlemaid dokumente samaaegselt ning teineteist arvestavalt. Kui mõju hindamise käigus peaks täiendavate asjaolude selgumisel toimuma võrreldes nõuetele vastavaks tunnustatud programmiga muudatusi, siis selgitatakse ja põhjendatakse ka neid aruande etapis.

Teie kommentaar: *Praeguse MAK versiooni juures oleks KSH läbi viimine sisutu, kuivõrd hindamise aluseks olevas arengudokumentis puudub nii maksimaalne raiemaht, mille kaudu oleks võimalik hinnata kavandatava arengu suundumust, mõju ning vastavust teistes arengudokumentides sätestatud eesmärkidele kui ka konkreetsed arengustenaariumid, mille mõjusid KSH raames analüüsida ja võrrelda. Praegune KSH programm seab mõjuhindamise eesmärgiks justnimelt teistes arengudokumentides sätestatud eesmärkidele vastavuse hindamise (ptk 7), jääb aga selgusetuks, kuidas on hindamine võimalik, kui hinnatav arengukava konkreetseid eesmärke ega sihte ei sea. Sellisel juhul saab ka mõjude hindamine olla vaid ümar sõnaseadmine, mitte aga sisuline mõjude analüüs.*

Märgime, et kommentaar on teadmiseks võetud. Selgitame, et KSH protsess on programmi etapis, kus tuvastatakse, milliseid mõjusid ja kuidas hindama hakatakse. Hetkel ei ole oluline eesmärkide konkreetne suund või suurus. Oluline on saada ülevaade eesmärkide olemusest ja selle põhjal anda hinnang mõju esinemise võimalikkusele. MAK sisaldab programmi koostamiseks eesmärkide kirjeldusi piisava täpsusega.

Teie ettepanek: *Leiame, et kuivõrd MAKis ei ole nimetatud maksimaalset raiemahtu, ei ole võimalik sisukalt hinnata näiteks vastavust Riiklikus energia- ja kliimakavas (REKK 2030) seatud süsinikubilansi eesmärkidele. See hinnang on aga äärmiselt oluline, kuivõrd REKK 2030 koondab Eesti energia- ja kliimapolitiika eesmärgid ning on siduv ka EL tasandil. REKK sõnastab eesmärgina LULUCF sektoris heitmete ja sidumise tasakaalu, mida on võimalik saavutada üksnes raiemahtude reguleerimise läbi. **Teeme ettepaneku lisada REKK 2030 KSH programmi peatükki 5 “MAK-i seos muude strateegiliste planeerimisdokumentidega” ning arvestada mõjude hindamisel REKK-is seatud eesmärke. MAK sisu tuleb viia piisavalt täpseks, nii et REKK 2030-s seatud süsinikubilnansi eesmärkidele vastavust on võimalik sisukalt hinnata.***

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Koostati peatükk „Eesti riiklik energia- ja kliimakava aastani 2030“.

Teie ettepanek: *ptk 4.1 Elurikkuse ja metsamajanduse seosed. Siseriikliku kokkuleppe kõrval on metsade looduskaitse olnud väga olulisel kohal ka Natura 2000 võrgustiku moodustamise protsess ning tulevikus hakkab metsade looduskaitset kujundama kindlasti ka EL Elurikkuse strateegia. Siin peatükis võiksid nii Natura kui Elurikkuse strateegia olla samuti mainitud.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Peame ettepanekut asjakohaseks. Täiendati programmi peatükki 4.1 (Elurikkuse ja metsamajanduse seosed).

Teie ettepanek: *ptk 4.1 Elurikkuse ja metsamajanduse seosed. Toodud väide, et Eestis on kaitse alla võetud 25,6% metsamaast ei ole korrektne. Selles koondarvus sisalduvad näiteks teiste seas veekogude kaldakaitsevööndid, mille kaitsereežiim on leebe. Kaitsealade koosseisu kuulub aga 2020. a andmetel 19,7% Eesti metsamaast (Eesti looduse kaitse aastal 2020. KAUR). Kui siia peatükki koondnumbreid tuua, siis tuleks need detailsemalt lahti kirjutada, mid need sisaldavad.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Programmi peatükki 4.1 (Elurikkuse ja metsamajanduse seosed) täiendati.

Teie ettepanek: *ptk 4.1 Elurikkuse ja metsamajanduse seosed. Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise ettepanekus on toodud probleemina välja, et raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada metsade teisi ökoloogilisi funktsioone. See probleemikaardstus ei kajastu siinses peatükis ega ka mujal, kus see probleem olulist rolli mängib. Palume probleem lisada loetellu teiste kaardistatud probleemide juurde.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Programmi peatükki 4.1 (Elurikkuse ja metsamajanduse seosed) täiendati.

Teie ettepanek: *ptk 4.1 Elurikkuse ja metsamajanduse seosed. Leheküljel 13 on kirjeldatud probleemi, et seni reformimata maade RMK-le üleandmisel ei inventeerita loodusväärtusi. See pole siiski vaid reformimata maade probleem, vaid laieneb kogu Eesti metsamaale, mh Keskkonnaagentuuri tellitud metsaelupaikade seire ja statistilise metsainventuuri koosanalüüsis on jõutud järeldusteni, mille kohaselt asub kuni 65% metsaelupaiga väärilisi elupaiku väljaspool inventeeritud elupaiku (Liira, J. 2019 Bioloogilise mitmekesisuse andmete analüüs metsade seire andmete põhjal (SMI ja Natura 2000*

metsaelupaigad)). Teeme ettepaneku korrigeerida probleemi sõnastust: „Loodusväärtuste inventeerimata jätmise on probleemiks kogu Eesti metsamaal.“.

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Programmi peatükki 4.1 (Elurikkuse ja metsamajanduse seosed) täiendati.

Teie ettepanek: ptk 4.2 Raied ja ökoloogilised väärtused. KSH programmi teksti tuleb lisada, et suured lageraielangid tekivad maastikus ka seetõttu, et ühe eraldise piires ei ole lageraielankidel pindala ülempiiri.

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Programmi peatükki 4.2 (Raied ja ökoloogilised väärtused) täiendati.

Teie ettepanek: ptk 4.5 Metsade roll süsinikuringes. Tuuakse välja, et metsad on olulised süsiniku sidujad ja talletajad, ent jäetakse välja toomata, et raied on olulised arvestuslike emissioonide allikad. 2021. aasta KAURi ja EMÜ uuringu “Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektori sidumisvõimekuse analüüs kuni aastani 2050” järgi võib erinevate vaadeldud raiestsenaariumide korral metsamaa osa LULUCF sektoris erineda 17 miljoni tonni jagu aasta kohta, mis on rohkem kui Eesti 2019. aastal raporteeritud koguheide. Ettepanek lisada peatükki ülevaade raiete emissioonidest ning erinevate raiestsenaariumide mõjust süsiniku sidumisele ja varule.

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Selgitame, et antud olukorras ei ole otstarbekas raiestsenaariumide analüüsi lisada. Mehhanism raiete erisuse osas on samuti erinev. Põhjalikke teadmisi majandamise ja raiete mõjust süsinikuringele veel ei ole. Raiete puhul tuleb eraldada metsast eemaldatud süsinikuvaru ja raiealadele jääv süsinikuvaru. Süsinikusidumise algus sõltub palju ka erinevate aastate ilmastikust, põuaperioodid võivad takistada uue süsinikku siduva taimkatte kujunemist. KSH programmis, peatüki „Metsade roll süsinikuringes” alguses (lk 19) on ka põhjalike teadmiste puudumisele viidatud.

Teie ettepanek: ptk 4.6 Metsade tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine. Olukorra kirjelduse juures ei ole räägitud kliimamuutuse mõjust olemasolevatele metsadele. Kuusikud saavad olema kliimamuutusest tugevalt mõjutatud, eriti haavatavas seisus on istutatud ja teistest puuliikidest puhtaks harvendatud-valgustatud kuusikud. Samas saab dokumendist lugeda, et kuuske istutatakse kõikidest puuliikidest kõige rohkem. Mõjude hinnangus on vaja välja tuua, kui palju on viimasel paarikümnel aastal loodud kuuse puhtpuistuid (kuuse osakaal 90% või enam) ja kuidas taolisi puistuid majandada, et suurendada nende vastupanuvõimet kliimamuutusele.

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Selgitame, et kuuse puhtpuistute kujunemise protsess on mitmeetapiline. Nende etappide kirjeldamine ja erinevas vanuses olevate puistute liigilise koosseisu esitamine oleks liiga detailne.

Teie ettepanek: ptk 4.6 Metsade tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine. Asulalähedastes metsades on lisaks arendustegevusele kindlasti probleemiks lageraie. See on probleem paljudel RMK kõrgendatud avaliku huviga aladel ja vajab lahendust MAKi protsessi raames. Teeme ettepaneku kajastada KSH programmis probleemina lageraieid asulalähedastes metsades.

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Antud teema ei haaku otseselt riigi mõne teise strateegilise eesmärgiga. Teemat käsitletakse niivõrd, kui see on seotud ruumilise planeerimise ja sotsiaalsete eesmärkidega.

Teie ettepanek: ptk 4.9 Metsade kasutamise ruumiline planeerimine. Metsade majandamist saab üldplaneeringuga suunata, kui KOVil on piisavalt teadmisi ja pädevust. Näiteks on Raasiku vald oma värkselt kinnitatud üldplaneeringus kehtestanud puhkemetsadele uuendusraiate keelu. Varasemalt on uuendusraieid keelatud näiteks Häädemeeste valla üldplaneeringus ja mujal valdades. Hetkel jätab tekst eksitava mulje nagu oleks üldplaneeringuga võimatu metsamajandamisele tingimusi seada. Teeme ettepaneku korrigeerida sõnastust ptk 4.9, nii et oleks selgelt välja toodud KOVide võimalus suunata raietegevust läbi üldplaneeringute.

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud osaliselt. Peatüki eesmärk on kirjeldada hetkel ruumilises planeerimises (üldplaneeringute koostamisel) metsamajanduse reguleerimisel toimuvat. Sõnastust on selguse huvides korrigeeritud. Põhisõnumiks on jätkuvalt, et omavalitsustel on üldplaneeringutes

konkreetsete tingimuste (nt lageraielangi maksimaalse pindala määramine) keeruline ja omavalitsusi tuleb riigi poolt toetada.

Teie ettepanek: *ptk 4.10 Metsandus majanduses ja tööhõives. Viide 53 leheküljel 29 on vigane – siin peaks olema allikas, kus on toodud energeetikas kasutatava puidu maht.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Allikate lingid on korrigeeritud ning viide 63 (varasemalt 53) on kättesaadav <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/aastaraamat-mets-2019>.

Teie ettepanek: *ptk 4.10 Metsandus majanduses ja tööhõives. Väide, et 10% Eestis hõivatud töötajatest on seotud otseselt või kaudselt metsa- ja puidutööstusega vajab viidet ja täpset lahtikirjutust, kuidas see suurusjärk on leitud. Raiemahu vähenemise mõju töökohtadele tuleb arvestada lähtuvalt metsanduse arengukava aastani 2030 alusuuringus toodud metoodikast (lk 292 peatükk: „Raiemahtude muutuste mõju metsamajanduse ja metsavarumise tööhõivele”), mitte kasutada ainsa viitena Ernst&Youngi tööd. Samuti tuleb silmas pidada, et alusuuringus on selgelt välja toodud, et raiemahtude ja töökohtade vaheline seos ei ole tugev ning toodud metoodika järgi on võimalik töökohtade muutust raiemahust sõltuvana väga suure veaga prognoosida.*

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Ei ole selge, miks viide Ernst&Young tööle ei ole asjakohane. Lisaks, mõjude hindamise programmis ei ole hinnangut selle kohta, kui tugev on seos raiemahtude ja tööhõive vahel, välja on toodud lihtsalt faktid tööhõive kohta viitega EY tööle.

Teie ettepanek: *Ptk 4.11 Metsanduse infrastruktuur. Küsisime 2020. aastal RMK-lt välja mh teede ja kraavide rekonstrueerimise ja hoolduse mahud ning 2019. a kohta jagatud andmed olid märkimisväärselt suuremad (ligikaudu 20 000 000 euro võrra), kui praegu KSH programmi tekstis toodud. Meie esitatud teabenõude RMK poolne vastus on siin: <https://adr.rmke.ee/dokument/3062>. Teeme ettepaneku korrigeerida programmis esitatud teede ja kraavide rekonstrueerimise ja hoolduse mahud.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Aruannet täiendati.

Teie ettepanek: *Ptk 4.11 Metsanduse infrastruktuur. Teeme ettepaneku kajastada ptk 4.11 ka metsakuivenduse kumulatiivseid keskkonnamõjusid, sh sellest tulenev täiendav koormus eesvooludeks olevatele veekogudele, kuivendamise kliimamõju, kuivendamise toimel vaesuv ja üheülbastuv elurikkus jmt. Hetkel hindab kuivenduse mõjusid oma kuivendusprojektide puhul RMK ning teeb seda väga pealiskaudselt, seadusekohased mõjuhindamise (KMH) protsessid on üliharvad erandid (Põllumajandus- ja Toiduameti andmetel on 10 aasta jooksul algatatud 2 KMH menetlust), kuivenduse keskkonnamõjude kumulatiivne aspekt jääb täielikult arvestamata.*

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Nimetatud peatükk (4.11) keskendub metsade majandamiseks vajaliku infrastruktuuri olukorra ja vajaduste kirjeldamisele. Metsakuivenduse mõjusid on käsitletud ja täiendatud peatükis 4.1 (Elurikkuse ja metsamajanduse seosed).

Teie ettepanek: *Ptk 4.12 Metsanduse suunamine ja kaasaraäkimine. Kogu peatüki tekst teiste peatükkidega võrreldes on väga ebakonkreetne ja üldsõnaliste näidetega. On ainult antud hinnang, et „...probleemide seas ei leidu ühtegi sisulist probleemipüstitust riigimetsade majandamise või RMK toimimise kohta, millele tähelepanu täna juba ei pöörataks”. See hinnang tuleb sisustada konkreetsete probleemide ja konkreetsete tegevustega, et sel oleks sisu, mis oleks käesoleva analüüsi vääriline. Kaasamisprobleemidest riigimetsas on teiste seas näiteks kirjutanud ornitoloog ja keskkonnajurist Liis Keerberg:*

<https://leht.postimees.ee/7092332/liis-keerberg-reegliteta-kaasamismangud-riigimetsas>.

Teeme ettepaneku korrigeerida ptk 4.12 teksti, tuues välja konkreetsete probleemid ning tegevused.

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Ajakirjanduses on esitatud suhteliselt vastakaid arvamusi. Leiame, et diskussioon sellel tasandil ei annaks lisandväärtust mõjude hindamise programmile.

Teie ettepanek: *Ptk 4.14 Metsandusteabe kogumine ning kasutamine. SMI-d käsitlevas peatükis tuleks ära markeerida vaidlused ja vastuolud, mis SMI andmete ümber käivad.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud osaliselt. Praegu olemasolevas tekstis on ka viidatud mõningatele probleemidele, mis SMI-ga seonduvad.

Teie ettepanek: *Ptk 5 MAKi seos muude planeerimisdokumentidega. Tekstis on mitme planeerimisdokumendi puhul väga pinnapealselt hinnatud, et need ei lähe omavahel vastuollu. Leiame, et antud hinnangud ei päde näiteks kliimapoliitika põhialuste, Säστεv Eesti 21 ja „Eesti 2035” puhul. Teeme ettepaneku nimetatud hinnangud üle vaadata ning seisukohti praegusest sisukamalt põhjendada. Teeme ettepaneku lisada ptk 5 strateegiliste planeerimisdokumentide nimekirja ka HELCOMi Läänemere kaitse tegevuskava, kuivõrd MAK käsitleb ka metsakuivenduse teemat ning raiet. Metsakuivendus ja lageraiad mõjutavad veekogude veekvaliteeti kuni mereni välja, põhjustades märkimisväärset orgaanika ja taimetoiainekoormust.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Lisati peatükk „Läänemere kaitse tegevuskava“. Ekspert leiab, et ettepanekus mainitud strateegiad on käsitletud piisava põhjalikkusega, et aru saada MAK-i puutumusest nendega.

Teie ettepanek: *Ptk 6 Eeldatavalt kaasnev oluline mõju. Ptk 6 kohaselt on MAK KSH metoodiliseks aluseks Justiitsministeeriumi ja Riigikantselei koostatud mõjude hindamise metoodika. Aluseks tuleb võtta lisaks sellele ka Forest Europe kriteeriumid, nagu on lubatud „Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise ettepanekus” (p 5.3). Teeme ettepaneku KSH programmi vastavalt täiendada.*

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Viidatud kohas on selgitatud, et ettepanekus toodud probleemide sõnastamisel on kasutatud Forest Europe indikaatorite süsteemi. Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise ettepanekus ei ole lubatud, et mõjude hindamiseks seda dokumenti kasutatakse. MAK-i hindamine jäetakse Riigikantselei juhendi põhiseks, sest see sisaldab kõiki olulisi küsimusi. Hindajatel ei ole keelatud Forest Europe sisu kasutada küsimustele vastamiseks.

Teie ettepanek: *Ptk 8 Isikud ja asutused, keda kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle dokumendi vastu. Peatükk 8 alapeatükkides on välja toodud asutused ja organisatsioonid, kellel võib olla seos ja huvi MAK KSH protsessi vastu. Selgusetuks jääb, kas ja kuidas plaanitakse ptk 8.2 nimetatud osapooled protsessi kaasata, ptk 9 ajakavas kajastub ainult asjaomaste asutuste kaasamine. Teeme ettepaneku tuua KSH programmis selgelt välja, millal ja kuidas kaasatakse ptk 8.2 nimetatud osapooled.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Peatüki 8.2 algusesse kirjutati järgmised laused: „Muude osapoolte kaasamine toimub mõjude hindamise programmi ja aruande avalikustamise käigus. Neid osapooli teavitatakse avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust, kus on võimalik oma arvamust avaldada.“.

Teie ettepanek: *Ptk 10 Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja ja KSH eksperdirühm. Palume tuua programmis selgelt välja, kes ekspertidest kattis millist osa programmi koostamisel ning milliseid teemasid katab iga ekspert aruande koostamisel. Lisas 1 kajastuvad eksperdid eesnimedega, palume selguse huvides lisada ka perekonnanimi ning programmi ptk 10.2 tabelis nimetatud valdkonnad.*

Märgime, et ettepanekuga ei ole arvestatud. Soovitud info jagamine ei paranda programmist aru saamist. Lisaks on soovi täitmine keeruline, sest mõnda peatükki on kirjutanud mitu eksperti. Kuna aruande koostamiseks viiakse läbi eraldi hange, siis ei ole selge, kes nimeliselt mingi eksperdi ülesandeid hakkab täitma.

Lisas 1 toodud nimesid ei olnud plaanis avalikustatava dokumendiga kaasa panna, sest see ei paranda tekstist arusaadavust. Nõuetele vastavaks tunnistamisele saadetas programmi lisa 1 tabelis see veerg kustutatakse.

Teie ettepanek: *Lisa 1. Küsimus 4.1.2. Lisada mõju ranna- ja kaldakaitse piiranguvööndi raiete mõju.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Antud teema on käsitletud mõjude kontrollküsimustiku küsimuses nr 4.1.2. „Kas eelnõu mõjutab veekogude seisundit, sh suurendab või vähendab pinnavee või põhjavee kvaliteeti, mõjutab veevarude, sh joogivee varude hulka?“.

Teie ettepanek: *Lisa 1. Küsimus 4.2.1 Lisada kasutatavate viidete hulka ka järgmine allikas: <https://www.nature.com/articles/s41598-020-77527-8>.*

Märgime, et ettepanekuga on arvestatud. Viidatud allikas on lisatud peatükki „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“.

Üldine kommentaar Lisale 1: *Raiemahu vähenemise mõju töökohtadele tuleb arvestada, lähtuvalt metsanduse arengukava aastani 2030 alusuuringus toodud metoodikast (lk 292 peatükk: “Raiemahtude muutuste mõju metsamajanduse ja metsavarumise tööhõivele”), mitte kasutada ainsa viitena Ernst&Youngi tööd. Samuti tuleb silmas pidada, et alusuuringus on selgelt välja toodud, et raiemahtude ja töökohtade vaheline seos ei ole tugev ning toodud metoodika järgi on võimalik töökohtade muutust raiemahust sõltavana väga suure veaga prognoosida.*

Märgime, et kommentaariga ei ole arvestatud. Mõjude hindamise programmis ei ole hinnangut selle kohta, kui tugev on seos raiemahtude ja tööhõive vahel, välja on toodud lihtsalt faktid tööhõive kohta. Programmi dokumendis ei ole vaja korrata alusuuringu tulemusi, Ernst&Youngi tööga on sisse toodud uus vaade / uusi andmeid.

Alusuuringu põhjal selgub, et raiemahtude ja töökohtade vaheline suhe on keskmise tugevusega (ja positiivne), mis on ka majandusteoreetiliselt loogiline ning põhjendatav.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tõnu Traks
Metsaosakonna jahinduse nõunik
osakonnajuhataja ülesannetes

Leno Kuura, 626 2912
leno.kuura@envir.ee